

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

SAAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Rotterdam-IJsselmonde

26/11/2020
jaargang 99

nr **09**

Na de gemeente van Rotterdam-IJsselmonde slechts drie jaar en twee maanden te hebben gediend, ziet ds. J. Hagestein zich in december 1951 op 37-jarige leeftijd genoodzaakt emeritaat aan te vragen wegens multiple sclerose. Hoewel er hierna nog moeilijke jaren volgen, betoont de Heere echter van hem af te weten. Daarover schrijft hij op 21 december 1954 in een brief aan de lezers

van De Saambinder onder meer: 'Ik mag in de lijdensweg die ik bewandel veel zien op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Die ook voor mij het kruis heeft gedragen en de lijdensbeker tot de laatste druppel geleidigd. Menigmaal mag ik, daarop ziende, het kruis door Gods Vaderhand mij opgelegd, mijn Borg vrolijk achterna dragen, zodat mij uit genade nog weleens gegeven wordt te mogen roemen in de verdrukking'.

Broeders van hetzelfde huis

Nehémia, de schenker van koning Arthahsasta, bevindt zich in Perzië in de burcht Susan. Daar krijgt hij bezoek van een groepje mannen uit Jeruzalem. Aan die mannen gaat Nehémia naar de welstand van de inwoners van Jeruzalem vragen.

...en ik vraagde hun naar de Joden die ontkomen waren (die overgebleven waren van de gevangenis), en naar Jeruzalem.

Nehémia 1:2b

De stad Jeruzalem verkeerde in vervallen toestand. Al jarenlang. Er waren maar weinig inwoners overgebleven. De muren lagen in puin. De poorten waren met vuur verbrand. Die dikke muren zouden bescherming moeten bieden tegen de vijand. In die poorten zou recht gesproken moeten worden. Maar daar was niets van over. In plaats daarvan was er interne verdeeldheid binnen Jeruzalem. De inwoners van Jeruzalem waren 'in grote ellende en versmaadheid'. Gods wetten werden door haar inwoners met voeten getreden. De half-Joodse en half-heidense Samaritanen hadden grote ingang gevonden onder de inwoners van Jeruzalem. De Heere scheen geweken van Zijn instellingen.

Terwijl de omstandigheden zo zorgvol zijn, gaat de Heere verandering geven. Nehémia mag het middel zijn. Zijn naam betekent: de Heere troost, de God van het verbond troost. De 'geschiedenissen van Nehémia' (vers 1) tonen ons hoe de Heere in de weg van het genadeverbond werkt. Het herstel van Jeruzalem begint niet met een demonstratie op het plein voor de burcht Susan. Het begint ook niet met een kerkelijke vergadering in Jeruzalem, waar een onderzoekscommissie van tempeldienaren in het leven wordt geroepen. Het boek Nehémia tekent ons een klein groepje mannen dat Nehémia bezoekt. Een heel klein begin, ogenschijnlijk zonder enige betekenis.

ds. G.P. van
Nieuw Amerongen,
Goes

Een broederlijke ontmoeting

Eén man wordt apart genoemd. Het is Hanáni, 'zijn broeder'. Vanuit Nehémia 7:2 krijgen we de indruk dat Hanáni letterlijk een broer van Nehémia is. De Statenvertalers hebben echter iets opgemerkt. Schrift met Schrift vergelijkend, wijzen zij erop dat het Hebreeuwse woord voor broeder op andere vormen van verwantschap kan zien. Zo is het bij Nehémia en Hanáni. Zij zijn broeders van hetzelfde geestelijke huis. Ze zijn één in de genade.

In veel kerkelijke kringen is het gebruikelijk om te veronderstellen dat we allemaal broeders en zusters van elkaar zijn. Maar hier wordt van Hanáni in het bijzonder vermeld dat hij een broeder is van Nehémia. Er is iets in Hanáni wat hem aan Nehémia verbonden heeft. Het is de ootmoedige vreze des Heeren. Als die opgemerkt wordt, dan smelten harten ineen.

Er zijn mensen die bij de eerste ontmoeting direct benadrukken dat ze bekeerd zijn, zonder dat het verbindt. Het is ook weleens andersom. Dat je zomaar in stilte iets van de genade Gods mag opmerken, zonder dat dit met zoveel woorden gezegd wordt. Dat verbond Naómi aan Ruth. Kon Ruth aan de grens veel vertellen hoe ze Boaz had leren kennen? Hoe ze de naam van Sions kinderen gekregen had? Nee, daar stond ze juist buiten en van Boaz had ze nog nooit gehoord. Dan wordt vreemd eigen, terwijl eigen vreemd wordt.

Een broederlijke vraag

Nehémia gaat het hart van Hanáni uithalen. 'Hoe is het met de Joden? En hoe staat het er eigenlijk voor met Jeruzalem?' Deze broeders raken met elkaar in gesprek. Het is een gesprek dat iets heeft van de stokken 'lieflijkheid en samenbinders'. Het valt op dat het gesprek van Nehémia uit gaat. Hanáni mag zijn hart voor Nehémia openleggen. Hij gaat spreken over de ellende en versmaadheid van het volk waar hij deel van uitmaakt. Hij noemt ze 'de overgeblevenen uit de gevangenis'. Nehémia wordt deelgenoot van de nood, gaat de nood overnemen, brengt die nood aan het hof des hemels en zal Jeruzalem uit die nood verlossen.

In het Bijbelboek Nehémia is het alsof onze tijd getekend wordt. Wat leven we in een benauwde tijd. Een tijd waarin de kerk zich in vervallen toestand bevindt. Een tijd waar verdeeldheid gewoon is geworden.

In dit nummer

4 Commentaar: Kuyper en de evolutieleer

6 Steeds weer doorgehopen

20 Macht van de duivel

- 2** Broeders van hetzelfde huis
- 3** Leren op de school van Christus [47]
- 5** Ambtelijke gebeden [7]
- 7** Bijbelstudie [17]:
De kleding van de priesters
- 8** Voor u gelezen:
Wonderen in Utrecht
- 9** Want in zes dagen...
- 10** Het Centraal Bureau Gereformeerde Gemeenten [7]
- 11** Boekennieuws
- 12** Kerknieuws
- 12** Berichten
- 12** Kerkdiensten
- 19** Jeugdrubriek

Een tijd waar de wereld ingang in de kerk heeft gevonden. Velen zeggen: wie zal ons het goede doen zien? De een zegt dit en een ander zegt er wat anders van.

Als de Heere in zo'n tijd herstel zou willen geven, dan begint dat niet met allerlei uitwendig vertoon, maar in stilte. Daar waar de nood van de tijd gezien wordt, en de ellende van het bestaan geleerd wordt. Die nood wordt als een last opgebonden, en die wordt overal meedragen, waar je ook over de wereld gaat. Hoe wonderlijk als er dan een ontmoeting komt met iemand Wiens Naam is 'De Heere troost'. Als Hij het hart gaat uithalen. Als Hij gaat vragen naar de welstand. Als Hij gaat zeggen: 'Stort voor Mij uit uw ganse hart'.

Zijn broeders genoemd

Dat heeft Christus zo menigmaal met de Zijnen gedaan in de dagen van Zijn omwandering op aarde. Hij vroeg aan de twee mannen van Emmaüs: 'Wat redenen zijn dit die gij onder elkander verhandelt, en waarom ziet gij droevig?' Hij doet dat zo lieflijk. Als Hij de ziel uithaalt en zegt: 'Mijn duive, doe Mij uw stem horen', dan moet de meest schuchtere wel spreken. De meest belaste, van wie de ziel overstelpt is van verdriet, gaat het hart uitstorten bij Hem. Dan klinkt de nodiging om tot Hem uit te gaan. Het is het voorrecht van 'het overblijfsel naar de verkiezing Gods' om bij de Meerdere van Nehémia een toegenegen oor te vinden. Hij wil niet alleen naar hun nood horen, maar die ook overnemen. Aan degenen die deze verborgen omgangen kennen, wil Hij Zijn verbond bekendmaken (Ps. 25:14).

In de beginjaren van onze gemeenten ging het onder Gods kinderen en onder Gods knechten zoveel over het genadeverbond (1931). Over de onderhandelingen om deel te krijgen aan de weldaden van het genadeverbond. Hoe God het eigendom wordt van de zondaar en de zondaar het eigendom van God (Hellenbroek). Dat is het werk van de Meerdere van Nehémia, Die als de grote Hogepriester over het huis Gods voor de Zijnen bidt en steeds tussentreedt.

Lezer(es), is de gang van Hanáni naar Nehémia u niet vreemd? De Meerdere van Nehémia heeft Zich niet geschaamd 'de overgeblevenen van de gevangenis, die in grote ellende zijn', Zijn broeders te noemen. Hij zal niet rusten tenzij Hij heden deze zaak voleind hebbe.

Ralph Venning

Leren op de school van Christus [47]

Deel IV Jongelingen

'Ik schrijf u, jongelingen, want gij hebt de boze overwonnen. Ik schrijf u, kinderen, want gij hebt de Vader gekend... Ik heb u geschreven, jongelingen, want gij zijt sterk, en het Woord Gods blijft in u, en gij hebt de boze overwonnen' (uit 1 Joh. 2:13-14).

In deze twee verzen worden de jongelingen twee keer genoemd. We zien dat de heiligen hier jongelingen genoemd worden, sterk zijn; dat het Woord van God in hen blijft; dat ze de boze hebben overwonnen; dat ze de boze overwinnen door kracht; en dat een groot deel van hun kracht voortkomt uit het Woord dat in hen blijft.

I DE KRACHT VAN DE JONGELINGEN

Wat ermee bedoeld wordt dat ze sterk zijn

De tekst zegt ons dat deze jongelingen sterk zijn. Gedoeld wordt op de kracht die voorafgaat aan de overwinning, niet die daarop volgt en blijft na de verovering en de overwinning. 'Gij zijt sterk', dat wil zeggen: u bent machtig, en dat was u zowel voordat de twist en de strijd begonnen als er na, anders zou u niet gewonnen hebben.

U zult zien dat in de Schrift de moeilijkste opdrachten worden gegeven aan en verricht door jongelingen, omdat ze sterk en geschikt zijn voor zo'n dienst. 'Der jongelingen sieraad is hun kracht' (Spr. 20:29). In 2 Timotheüs 2:1-5 worden kracht, het verdragen van beproevingen en het zijn van een goed soldaat genoemd als zaken die bij elkaar horen.

Waarin hun kracht gelegen is

Van Simson wordt gezegd dat zijn kracht in zijn haar gelegen was, en van Behemoth dat zijn kracht in zijn lendenen was, in de navel van zijn buik (Job 40:11). Maar waarin is de kracht van deze geestelijke jongelingen gelegen? De oorsprong daarvan ligt in de Heere en in de sterkte van Zijn macht (Ef. 6:10), of in de genade die er is in Christus Jezus (2 Tim. 2:1). Het is niet de genade die in ons is, maar die in Hem is, die is genoeg voor ons (2 Kor. 12:8-9). Het is uit Zijn volheid dat wij genade voor genade ontvangen, al naar gelang wij gelegenheid hebben om die te gebruiken (Joh. 1:16; Hebr. 4:16). God heeft onze hulp gelegd op Hem Die machtig is om te verlossen en Die uitgaat overwinnende, en opdat Hij overwon, totdat al Zijn vijanden gezet zijn tot een voetbank van Zijn voeten.

Maar boven al de genade uit die hun meegedeeld is, is hun kracht gelegen in het geloof, want dit is de overwinning waardoor wij de wereld overwinnen, namelijk ons geloof (1 Joh. 5:4-5). En zoals wij de wereld overwinnen, zo overwinnen wij ook hem die in de wereld is, namelijk de duivel. Daarom, hoewel elk onderdeel van Gods wapenrusting van groot nut is, wordt ons bovenal aangeraden om het schild des geloofs op te nemen, waardoor we al de vurige pijlen van de boze kunnen uitblussen (Ef. 6:11-16).

(wordt vervolgd)

Uit: "Leren op de school van Christus", Ralph Venning (uitg. Brevier).

Kuyper en de evolutieleer

ds. G. Clements,
Gouda

Honderd jaar geleden overleed Abraham Kuyper. Hij werd op 29 oktober 1837 in Maassluis geboren. Hij studeerde theologie in Leiden.

In zijn eerste gemeente, Beesd, kwam Kuyper in aanraking met het orthodox-gereformeerde denken. Sindsdien was hij op allerlei fronten actief om het moderne denken te bestrijden. Dit wil niet zeggen dat Kuyper op een bepaalde manier ook niet modern was. Hij wilde het calvinisme in rapport brengen met zijn eigen tijd en ging volgens velen daarin te ver. Zijn beweging wordt daarom wel *neo-calvinisme* genoemd, nieuw calvinisme. In de kolommen van *De Saambinder* heeft ds. G.H. Kersten daar met ernst tegen gewaarschuwd, met name als het ging om de zogenoemde 'veronderstelde wedergeboorte'.

De verdiensten van Kuyper mogen intussen niet verzwegen worden. Hij stichtte in 1880 een universiteit, de Vrije Universiteit, waarin de Schrift en de gereformeerde beginselen als uitgangspunt werden genomen voor de wetenschapsbeoefening. De christenwetenschapper had tot taak 'het kunstwerk van den Oppersten Bouwmeester en Kunstenaar' na te speuren. In meerdere lezingen zette hij zijn grote bezwaren tegen de evolutieleer uiteen. Het is de moeite waard om vandaag van zijn argumenten opnieuw kennis te nemen.

Gods paleis

Kuyper had kritiek op de wetenschapsbeoefening van zijn dagen omdat de werkelijkheid werd gezien als een stoomwerktuig dat op eigen krachten draait. Het natuurkundig onderzoek beperkte zich tot 'meten en wegen'. Kuyper daarentegen stond een Bijbels gefundeerde wetenschap voor. Onze wereld wordt door God geregeerd. Kuyper gebruikte hiervoor het beeld van

'Kruid zaadzaaiende naar zijn aard...!
(Genesis 1:12)

een koning in zijn paleis. De natuurkrachten zijn de dienaren van Gods hoog bevel: 'Gods koninklijke wil werkt ongezien door en is de grondoorzaak van alles wat dag aan dag plaats grijpt'. Heel concreet schreef hij dat 'als er een steen valt, trekt God die steen naar beneden, en als er een boom groeit, drijft God hem naar boven'. Kuyper sloot hiermee aan bij de woorden van de Heidelbergse Catechismus: 'De almachtige en alomtegenwoordige kracht Gods, door welke Hij hemel en aarde onderhoudt en regeert' (Heidelbergse Catechismus, Zondag 10).

Evolutie

Hoewel het deïsme al langer beleed dat God sinds de schepping op geen enkele wijze meer ingrijpt in het proces van de natuurwetten, bood de evolutieleer een verklaring voor de totale afwezigheid van God in de kosmos. Kuyper sprak daarom van een atheïstische hypnose, waarom hij deze leer zo hartstochtelijk veroordeelde.

In de eerste plaats kritiseerde Kuyper de gedachte dat alles in onze werkelijkheid toevallig zou verlopen. Er is in de evolutiegedachte geen doel, geen vastgemaakt bestek van een grote Kunstenaar en Bouwmeester. De evolutieleer gaat uit van een richtingloos fysisch-chemisch proces. In de tweede plaats merkte Kuyper op dat de evolutie 'onethisch' is, omdat de ontwikkeling naar het hogere leven hardvochtig verloopt, waarbij het sterkere ten koste van het zwakkere wordt uitgeselecteerd. Een derde kritiekpunt hangt samen met het getuigenis van het scheppingsgebeuren in Genesis 1. In het eerste hoofdstuk van de Bijbel worden de soorten 'naar hun aard', dus naast elkaar geschapen, terwijl de evolutieleer de soorten uit elkaar ziet voortkomen.

Naar zijn aard

Op grond van deze kritiekpunten concludeerde Kuyper dat er tussen de christelijke religie en de evolutieleer een enorme kloof gaapt waarover geen brug te slaan valt. 'Het zijn elkaar over en weer uitsluitende systemata'. De gedachte dat Kuyper de mogelijkheid zou openlaten voor een theïstische evolutie, een evolutie door God aangestuurd, moet mijns inziens worden verworpen. Dr. Gijsbert van den Brink brengt dit naar voren op grond van een enkele zin uit een rede van Kuyper in 1899 (*The Kuyper Center Review*, vol. 5). Kuyper stelde onder meer dat 'wanneer het God beliefd had niet Zelf soorten te scheppen, maar soort uit soort te doen opkomen, de Schepping er even wonderbaar om zou zijn'. Kuyper wilde zeggen dat God vrij is in de manier van scheppen. 'Wij zullen onze stijl niet opdringen aan de opperste Bouwmeester van het heela!'. Op grond van de Bijbel stelde hij evenwel dat God de soorten náást elkaar geschapen heeft.

Samenvattend heeft Kuyper als christenwetenschapper voornamelijk drie bezwaren tegen de evolutieleer ingebracht. De evolutie is 'doelloos' omdat het bestek van een grote Bouwmeester wordt gemist. De evolutie is 'hardvochtig', omdat de sterkere wordt uitgeselecteerd. De evolutie is 'onbijbels', omdat in Genesis 1 de soorten naast elkaar geschapen zijn en niet uit elkaar voortkomen.

Het diepste motief van de evolutietheorie is volgens Kuyper de zucht van mensen om van God af te komen. Kuyper beëindigde zijn wetenschappelijke rede met het eerste artikel van de apostolische geloofsbelijdenis: 'Ik geloof in God, de Almachtige, Schepper des hemels en der aarde.'

Het gebed aan het sterfbed, in het rouwhuis en rond de begrafenis

ds. D. de Wit,
Borssele

Een van de meest ingrijpende gebeurtenissen in het pastoraat is het sterfbed met de droeve gang die daarop volgt voor de nabestaanden. Hier kunnen we niet op een afstandelijke manier over spreken. Sterven betekent immers God ontmoeten.

Sterven is een reis die slechts éénmaal wordt gemaakt en die nog niet eerder heeft plaatsgevonden. In die vaak zo aangrijpende omstandigheden worden handen gevouwen en een gebed gedaan. Hoe moet dat?

In de Heidelbergse Catechismus wordt in Zondag 45 vraag en antwoord 117 op de drieslag van het gebed gewezen. Het gebed richt zich tot de enige ware God, Die Zich in Zijn Woord ons geopenbaard heeft vanuit de rechte en grondige kennis van onze nood en ellendigheid met een vaste grond: de verhoring van een onwaardige om Christus' wil. We willen deze drieslag als houvast in deze moeilijke omstandigheden laten terugkomen.

Het sterfbed

Ieder sterfbed is niet gelijk. Het maakt zo'n groot verschil of iemand God kan ontmoeten... of niet. De omstandigheden zijn ook verschillend. Een sterfbed in het zie-

kenhuis (met name op de intensive care) is zo anders dan in de rust en vertrouwde omgeving van thuis. Vaak treedt er na een periode van bewustheid een tijd in dat de stervende moeilijker bereikbaar lijkt te zijn. Eén van de moeilijkste ogenblikken is wanneer de behandeling moet stoppen. Dit brengt soms een storm van vragen met zich mee. Een vriendelijke vraag aan het verpleegkundig personeel of er, voordat de apparatuur wordt weggenomen, toch nog een gebed mag worden gedaan, wordt altijd gehonoreerd. Dan mag in een kort gebed het aan de Heere worden voorgelegd dat onze tijden alleen in Zijn hand zijn.

De ernst

Rondom de stervende zitten of staan ook mensen. Hen moeten wij niet vergeten. Zij staan eigenlijk even dicht bij de eeuwigheid. Daarom is het goed in het gebed met en voor de stervende hen ook de Heere voor te leggen. De ernstige vraag is ook

voor hen of zij kunnen sterven en God ontmoeten. Sober en eenvoudig kan daar een enkel woord aan worden gewijd. De rechte en grondige kennis van schuld moet worden benoemd, naar de stervende toe, en naar degenen die eromheen staan en zitten. De Naam van Christus mag echter nimmer achterwege worden gelaten, noch bij degene die onbekeerd zijn, noch bij degenen waarvan gehoopt mag worden dat hij of zij een goede ruil mag gaan doen. Het onderwijs van Christus in het volmaakte gebed loopt uit op: 'Uw is de heerlijkheid'. De Heere Zelf zorgt altijd voor Zijn eigen eer. Het gebed dat zich daarop mag richten, wordt verhoord om Christus' wil, Die altijd de eer van Zijn Vader zocht. Zo hoeven wij de stervende niet 'bekeerd te bidden'. Ernstig mag gesmeekt worden om de verheerlijking van Zijn Naam door het wederbarende werk van Gods Geest in het hart van hem of haar die God moet gaan ontmoeten.

Het rouwhuis

Na het sterven moet er vaak al snel veel geregeld worden. Daar zijn degenen die achterbleven vaak nog lang niet aan toe, en toch moet het gebeuren. Gepaste afstand is nodig. Tegelijk mogen tussen sterven en begrafenis de achtergeblevenen worden bezocht. Het gebed richt zich op de droefheid die gekomen is en de begrafenis die aanstaande is. Vaak is er amper besef van dag en tijd. Juist dan mag de ernst van de eeuwigheid wegen en benoemd worden. De nood van de ziel, 'hoe zal ik rechtvaardig verschijnen voor God', kan in het gebed een plaats krijgen in het benoemen van de diepe nood van het grote verdriet dat kwam.

De begrafenis

In de rouwdienst, die zo sober mogelijk moet zijn, heeft het gebed en een meditatie over een Schriftgedeelte de belangrijkste plaats. Het gebed mag dan in het verlengde liggen van wat aan het sterfbed en in de dagen na het sterven aan de Heere is voorgelegd. In het bijzonder mag worden gevraagd om een zegen over het Woord dat overdacht wordt.

Na de begrafenis wordt doorgaans door een ouderling nog een gebed ter afsluiting gedaan. Ook dan is het wijs om het gebed kort te houden. Eenvoudig mag worden gevraagd om Gods ondersteuning voor het toekomstige, maar ook dan in het bijzonder mag het smeekgebed zijn of de Heere in de genadetijd wil opzoeken in Zijn gunst, opdat Hij verheerlijkt worde in het zaligen van zondaren uit vrije gunst om niet.

Steeds weer doorgeholpen

‘Foei, jong’, zei de bejaarde ouderling B. Roest toen de 23-jarige W.J. Kroneman in november 1970 zijn verkiezing tot diaken in beraad nam. Het duurde nog enkele dagen voordat het jonge gemeentelid naar Roests ‘pastorie’ ging om het ambt te aanvaarden. Op 25 november maakt ouderling Kroneman 50 jaar deel uit van de Scherpenzeelse kerkenraad.

L. Vogelaar,
Scherpenzeel

Hij nam het niet in beraad omdat de verkiezing onverwachts kwam. Maar hij zag er tegenop, al had de Heere hem reeds in zijn jeugd met Efeze 4:11 op het werk in Zijn Koninkrijk gegeven. ‘Toen is de betrekking op het ambt in het hart gelegd, terwijl ik er anderzijds zo hoog tegenop keek. In de Oud Gereformeerde Gemeente in Kampen kreeg ik catechisatie van ouderling L. Evink. Of we er veel leerden? Als hij iets vertelde wat indruk maakte, had je al genoeg om te overdenken.’

Het ouderlijk gezin stapte in 1961 over naar de Gereformeerde Gemeenten. Door zijn huwelijk in december 1969 kwam Kroneman in de gemeente van Scherpenzeel terecht. Daar nam hij enkele weken later deel aan het Heilig Avondmaal, voor het eerst in zijn leven. ‘De vorige keer was er een sterk verlangen, maar ik had de Heere gevraagd: Als het niet mag, wilt U het verhoeden? Toen we in Kampen naar de kerk liepen, moesten we terug omdat mijn moeder onwel werd. Dat was het antwoord, dacht ik. Ik was zo verdrietig. Zou het nu dan wel mogen? Maar het was alsof ik uit de bank getrokken werd.’

Tot na middernacht

Negen maanden later schrok Kroneman op toen zijn naam werd afgelezen als kandidaat voor diaken. Tijdens de bevestigingsdienst sprak ds. C. Wisse over Psalm 106:4. ‘Eindig je mee?’ vroeg diaken Den Dekker toen ze de eerstvolgende zondagmorgen de collectebussen bij de uitgang leegden. ‘Ik dacht dat hij bedoelde: Wil je erbij zijn? Ja, dat wilde ik natuurlijk wel. We

W.J. Kroneman

gingen terug naar de consistoriekamer en daar stonden de andere broeders al rond de tafel. Er viel een stilte en ze knikten me toe: ik was gelijk aan de beurt.’

Kroneman was wel jong. ‘Op het paadje naast de kerk riep een predikant: Hé joh, kom eens hier. Hoe oud ben jij?’

De ouderlingen namen de nieuwe diaken mee op huisbezoek, twee avonden per week. ‘Sommigen keken niet op de klok. Het is meermalen gebeurd dat het tweede bezoek pas na middernacht eindigde. Soms probeerde ik een seintje te geven, want ik moest wel weer vroeg naar m’n werk.’

Het leeftijdsverschil stond de omgang met de andere broeders niet in de weg. ‘Wat een profijtelijke tijd. Wat kreeg je een onderwijs! Je zat maar stil te luisteren

als meneer Roest met een predikant in gesprek was.’

Droom

Op 4 december 1974 werd Kroneman ouderling, kort na het overlijden van voorganger Roest. Zijn eerste leesdienst vergat hij niet. ‘Twee andere ouderlingen lazen; dat hoefde ik de eerste tijd niet te doen. Op een nacht droomde ik dat ik moest lezen: van een stapel losse velletjes. Die lagen allemaal door elkaar, en toen dwarrelden ze nog van de preekstoel ook. Badend in het zweet werd ik die zondagmorgen wakker. Toen ik even later in de consistoriekamer kwam, bleek dat ouderling Den Dekker ziek was. Na de dienst ging ik naar hem toe. Hij vroeg me ‘s avonds te lezen. Hij had al een preek van ds. G. van Reenen klaarliggen. Ik zag direct dat het een boek met tal van losse bladzijden was... Gelukkig had ik het zelf ook, dus ik heb mijn eigen exemplaar maar gebruikt.’

Voor elke leesdienst liepen de zenuwen hoog op. ‘Dit is toch geen doen zo, dacht ik. Ik ging voor de dienst naar boven om een rustgevend tabletje te nemen, maar halverwege de trap was het met kracht: ‘Is het omdat er geen God in Israël is, dat gijlieden heengaat om Baäl-Zebub, den god van Ekron, te vragen?’ Toen moest ik beschaamd weer naar beneden. De Heere alleen kon me doorhelpen.’

‘Wat een profijtelijke tijd. Wat kreeg je een onderwijs! Je zat maar stil te luisteren als meneer Roest met een predikant in gesprek was.’

Ondersteuning

Kroneman was twintig jaar tweede voorzitter van de kerkenraad, en dertien jaar scriba. Sinds acht jaar verzorgt hij de gehandicapte catechisatie. ‘Het ambt is met je leven verweven.’

Het ledental van de gemeente groeide in die halve eeuw van 400 naar 2100, het aantal kerkenraadsleden van 7 tot 21. In januari 2003 onderging Kroneman een hartoperatie. ‘In het ziekenhuis leefde Daniël 6:23 voor me: ‘Mijn God heeft Zijn engel gezonden...! Het is zo groot als je Zijn ondersteuning mag ervaren. En dat heeft Hij gedaan, keer op keer. Als je ziet op wie je zelf bent... Maar het zijn Gods goedertierenheden geweest dat Hij gaf wat nodig was, al die 50 jaar.’

‘Daarna zult gij zijn zonen doen naderen, en zult hen de rokken doen aantrekken. En gij zult hen met den gordel omgorden, namelijk Aäron en zijn zonen; en gij zult hun de mutsen opbinden, opdat zij het priesterambt hebben tot een eeuwige inzetting’.

Éxodus 29:8 en 9a

De kleding van de priesters

ds. C.A. van Dieren,
Rijssen

De zonen van Aäron zijn tot de deur van de tent genaderd. Daar moet het onbruikbare kleding worden afgelegd en dan staan ze daar in hun naaktheid, in de schande van hun bestaan voor God.

In hun adamsbestaan kunnen ze nooit tot God naderen en hun priesterdienst verrichten. Nadat ze gewassen zijn, bekleedt Mozes deze priesters met een heerlijk priesterkleed, waaraan ze zelf niets hoeven doen. Het is bovendien onmisbaar, want zonder dat kleding zal geen enkele priester in het heilige en in het voorhof zijn dienst kunnen doen.

Het priesterkleed is tot in de kleinste details door de Heere voorgeschreven. Mozes moet voor de zonen van Aäron linnen rokken, gordels, mutsen en onderbroeken maken. Een linnen rok is een tunica, een kledingstuk dat zonder naad geweven is en tot op de hielen hangt. De rok bedekt dus het hele lichaam van de priester. Van de stof staat dat het vol oogjes is. Dat zijn putjes of holligheden, die in de stof ingeweven zijn, zodat het geen gladde stof

is. Daardoor worden de lichaamsvormen verhuld, want de Heere wil niet dat de kleding aanstoetgevend is.

De kleuren

Om te kunnen lopen en werken moet de priester zijn linnen lijfrok optrekken en dubbelslaan. De gordel om zijn middel houdt het kleding op zijn plaats. Die gordel is niet alleen van wit linnen, maar met de kleuren hemelsblauw, purper en scharlaken zijn er bloemfiguren in geweven of geborduurd. Dat zijn de betekenisvolle kleuren die ook in de tabernakel gebruikt zijn. Het is het wit van de reinheid, het rood van het bloed van Christus en het hemelsblauw van Zijn gerechtigheid. De gordel geeft de bereidwilligheid weer om volvaardig het ambtswerk te doen. Zonder gordel kan de priester niet werken.

Onder zijn witte kleed draagt de priester een linnen onderbroek. Die is nodig om eerbaar het offerwerk te kunnen doen. Als de priester het heilig brandofferaltaar moet beklimmen, mag zijn schaamte op geen enkele wijze openbaar komen, zoals we lezen in Éxodus 28:42. Hij moet voor het heilig aangezicht van de Heere helemaal bedekt blijven.

Ten slotte lezen we over de muts, die Mozes de priesters moet opbinden. In de grondtekst staat ‘een heuvel, een verhoging’. De muts is dus een soort tulband en ze dient tot heerlijkheid en sieraad. Met vreugde mag de priester in het huis des Heeren gaan.

Adamsplunje en bladeren

Het is alles vol betekenis. De priester in zijn witte kleding heeft maar één doel. Hij wijst als het ware met de vinger naar Christus, in Wie de priesterdienst volmaakt en heerlijk vervuld zou worden. Hij verwierf als Borg en Middelaar de klederen des heils en de mantel der gerechtigheid en Hij is een Uitdeler van menigerlei genade.

Loopt u nog in uw adamsplunje? Hebt u alleen wat vijgenbladeren? Vraag of de Heere al die onhoudbare bedekselen wegneemt en u uit louter genade het kleding van Christus' gerechtigheid schenkt.

(wordt vervolgd)

Vragen

1. Waarom had de priester het priesterkleed nodig om te dienen?
2. De gordel heeft verschillende betekenissen. Welke zijn dat en waar wijzen ze ons op?
3. In Christus is de priesterdienst vervuld. Welke rijke weldaden zijn door Hem verworven?

Wonderen in Utrecht

Op donderdag 22 augustus 1929 deed ds. M. Heikoop intrede in Utrecht. In de tijd dat hij in Utrecht stond, groeide de gemeente in de breedte maar ook in de diepte. De onderstaande gebeurtenis is daarvan een sprekend bewijs.

‘Op de eerste oudejaarsavond preekte ds. Heikoop met veel opening en in een gloed van heilige ernst over Openbaring 10:5 en 6. Onder de toehoorders bevond zich ook een vrouw, de gemeente geheel onbekend, die wel geacht mocht worden als een woudezel van een mens. Nauwelijks wist zij dat de Bijbel bestond, als zijnde Gods Woord. Slechts éénmaal per jaar, alleen op oudejaarsavond, ging zij naar de kerk. Daarmee maakte zij het dan voor het gehele jaar goed. Nu had zij het gerucht van ds. Heikoop vernomen en besloot om de man eens te gaan beluisteren.

De indruk welke deze op haar maakte moge blijken uit haar woorden bij haar thuiskomst. Zij sprak: ‘Man, nu ben ik in een kerk geweest, daar woont God Zelf. Wat was daar alles ernstig en eerbiedig. Dat heb ik nog nooit in mijn leven zo meegemaakt’. Zo kwam zij ter kerke, niet eenmaal, niet tweemaal, doch telkens weer.

Na verloop van enige weken voegde haar man zich aan de woning van ds. Heikoop. Hij beklagde zich tegenover de predikant dat deze telkens weer het leven van zijn vrouw in het openbaar aan de kaak stelde. Bepaald was hij door iemand ingelicht over het levensgedrag van zijn vrouw. De leraar, die wel enig genoeg kreeg in het geval, kon uit de grond van zijn hart echter betuigen dat dit geheel onwaar was.

Enige weken verliepen. Wederom klopte de echtgenoot van deze vrouw bij de predikant aan. Nu klaagde de man: ‘Dominee, u hebt mijn vrouw heel van streek gebracht. Zij zit maar dag en nacht in dat Boek te lezen dat zij laatst van u ontving. Als ik ‘s avonds van mijn werk kom, is het eten meestal niet gereed. Dan zit zij maar met dikke tranen in de ogen met die opengelegde Bijbel voor zich. Ik heb gezegd: Mens, als je zo doorgaat, dan zul je je verstand nog kwijttraken en ons huishouden loopt geheel in de war. Maar naar mij luis-

tert zij niet. Dominee, wilt u nog eens met mijn vrouw komen praten?’ Toen ds. Heikoop kort daarna deze vrouw een bezoek bracht, trof hij haar inderdaad wenend aan, gezeten aan de tafel met de opengelegde Bijbel voor zich. In het nu volgende onderhoud sprak de vrouw onder meer: ‘Dominee, u zegt op de preekstoel steeds dat er twee wegen in Gods Woord staan opgetekend, een weg des doods en een weg des levens. Maar ik kan in de Bijbel niet anders vinden dan een weg des doods. Overal, waar ik het Boek opensla, wordt mij de strop omgedaan, ik lees op elke bladzijde mijn dood’. Op zijn beurt vroeg de herder: ‘Maar waarom leest u er dan toch zoveel in hetzelfde?’

Wel, was het antwoord: ‘Nu mag en kan ik nog Gods Woord lezen. Als ik onbekeerd sterf en naar de hel moet, dan kan ik het niet meer ter hand nemen. Zolang God mij in Zijn lankmoedigheid nog verdraagt, wil ik dat lieve Woord nog veel lezen. Dan denk ik: Wie weet, de Heere mocht tot mij, eer ik sterf, nog eens een enkel woord willen spreken. Wel moet ik mij onder het lezen veel schamen en zeggen: O Heere, dat ik met mijn vuile ogen nog mag blikken in Uw rein en volmaakt Getuigenis’.

Verder vertelde de vrouw dat zij voor het slapengaan bad voor de predikant, voor Gods volk en voor zichzelf. ‘U bent een wonderlijk mens ook, sprak de predikant. U zegt onbekeerd te zijn, dat u God niet kent en in Zijn Woord niet anders leest dan een weg des doods. Hoe bent u dan in staat om niet slechts voor uzelf, maar ook voor Gods volk te bidden?’

‘Och ja’, was haar antwoord. ‘In mijn domheid spreek ik van bidden. Ik kan beter van ‘opzeggen’ praten, want bidden kan ik in het geheel niet’. Ook gaf zij de inhoud van haar opzeggen te kennen. ‘Eer ik ga lezen, vraag ik: Heere, de dominee is Uw knecht; mocht U hem Uw Woord openen om het te prediken. En Uw volk zijn Uw kinderen; mocht U hun het brood uit Uw Getuigenis geven. Maar ik lig hier neder als een hond; och, mocht ik eens een kruimeltje ontvangen’.

Toen ds. Heikoop jaren later preekte uit Johannes 1:29b, ‘Zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt’, wilde de Heere die preek voor deze vrouw gebruiken. De Heilige Geest ontsloot haar de weg des levens voor de grootste der zondaren en deed haar aanschouwen de ruimte tot zalig worden in de tweede Adam’.

Bron: “Het leven en de arbeid van ds. M. Heikoop”, uitg. Den Hertog.

Ds. M. Heikoop

Want in zes dagen...

In het tweede boek van Mozes kunnen we lezen hoe de getrouwe Verbondsjehova Zijn wil en wet bekendmaakt.

v. A.

Uit Exodus 20 weten we precies wat de Heere onder begeleiding van indrukwekkende natuurverschijnselen gezegd heeft, om de majesteit en heerlijkheid van Zijn wezen en woorden te benadrukken. Het is Zijn uitdrukkelijke wil dat het ene na het andere geslacht deze woorden zal wéten. Dat ze trouw zullen worden overgedragen en zelfs 'ingescherpt', dat wil zeggen: bij herhaling scherp aan het harde hart gelegd. Opdat de Heilige Geest deze verbondswaarden zal leggen in het hart. Daarbij spreekt de Heere geen woord te veel of te weinig. In het vierde wetswoord heeft Hij blijkbaar alle redenen om daar relatief veel woorden aan te besteden.

Gedenk de sabbatdag

Het gaat om het grote belang van de wekelijkse rustdag. 'Gedenk de sabbatdag dat gij dien heiligt'. Dit moet voortdurend bedacht worden, gedurende de zes dagen dat wij 'arbeiden en al ons werk doen'. En ook op de rustdag zelf, wanneer alles in het teken staat van de Verbondsgod en Zijn scheppend en herscheppend werk. Hij wil niet dat we nog verder afzakken in de slavendienst van de zonde en de wereld, zoals dat in Egypte het geval was. Hij wil niet dat we voortgedreven worden

door het hier en nu, voor geld en goed. Wel wil Hij dat we zullen denken aan onze persoonlijke verhouding tot onze Schepper en Herschepper. Dat is de kern van het rustdaggebod. Opdat die dag inhoud krijgt, waarbij de Heere de eer krijgt waar Hij recht op heeft. Om deze oproep tot heiligen en rusten kracht bij te zetten, gebruikt de alleenwijze God een argument dat begint met het woord 'want'. Hij wil voor jong en oud het rustdaggebod dus funderen. Bij dit 'gedenken' wil Hij ons in gedachten brengen wat er in de schepping werkelijk is gebeurd. Het fundament van de rustdag ligt in de schepping en in de scheppingsordening van het ritme van zes en één, één en zes. Dit ritme strekt tot Gods eer en tot welzijn van elk mens.

Het boek Genesis

De Wetgever neemt ons mee naar het eerste boek van Mozes, Genesis, en herinnert er ons aan wat daar is bekendgemaakt: U moet om de zes dagen rusten, omdat Ik als uw Schepper ook na zes dagen gerust heb. Bij de wetswoorden uit Exodus 20 zal niemand aan de zes dagen een andere betekenis willen geven dan gewoon zes dagen. Is het dan wel eerlijk om deze woorden uit Genesis opeens anders te

gaan lezen, alsof dat niet echt zes dagen zijn geweest? Misschien zeggen we het iets voorzichtiger, bijvoorbeeld zo: 'Maak je niet zo druk over die scheppingsdagen, er zijn belangrijker zaken'. Eerst zeggen we het heimelijk, daarna openlijk. Zo komen immers altijd de afwijkingen de kerk binnen. Dat beleden de Dordtse vaderen al in het Voorwoord op de Leerregels. En zo blijkt het nog steeds te zijn!

De wetswoorden moeten jong en oud eerbiedig worden 'ingescherpt'. Dus ook deze woorden: '...want in zes dagen heeft de HEERE de hemel en de aarde gemaakt'. Opdat we binnen het gezin, de school en de kerk hetzelfde zullen horen en weten. Gewoon: eerbiedig weten. Dat is wat anders dan iets in het midden laten alsof het weinig ter zake doende zou zijn. Dat is het begin van Schriftondermijning.

Als we die niet horen, zal geen enkel ander middel ons redden uit onze verlorenheid. Als we de Schrift kwijt (gaan) raken, dan lacht de hel.

Dag van de Herschepper

Laat het helder blijven hoe we met de kerk der eeuwen het Oude Testament lezen. Omdat de Zaligmaker Zelf de boeken van Mozes met gezag aanhaalt. Hij vraagt: 'Hebt gij niet gelezen, Die van den beginne de mens gemaakt heeft...?' (Matth. 19:4). Bij Hem is er geen zweem van twijfel of relativisering met betrekking tot de wetswoorden en de scheppingsgeschiedenis. Mozes en de profeten, die moeten gehoord worden. Ook nu! Als we die niet horen, zal geen enkel ander middel ons redden uit onze verlorenheid. Als we de Schrift kwijt (gaan) raken, dan lacht de hel. Wanneer de kerk in het boek 'de praktijken van de apostelen' geordend wordt, lezen we over de kracht van de opstanding van de Herschepper (Hand. 20). Wanneer? 'Op de eerste dag der week'. En wanneer vindt de Openbaring aan Johannes plaats, de afsluiting van het Nieuwe Testament, de kroon op de Godsopenbaring in de Schriften? Op de rustdag van de kerk van het nieuwe verbond, de dag van de HEERE Jezus Christus, de eerste dag der week. Want op die dag klinken in alle helderheid de woorden en de daden van de Schepper én de Herschepper. Eén dag, één van de zeven, gewoon van 24 uur. Laten we er (meer) aan denken, en er heel zuinig op zijn.

Psychosociale hulpverlening

J. van 't Hul,
Lieren

Een van de werkvertrekken van het Centraal Bureau Gereformeerde Gemeenten (CBGG) is in gebruik bij Stichting De Vluchtheuvel. Wat doen ze daar? Enkele vragen aan teammanager Eelco Weerheim.

De Vluchtheuvel is een christelijke, landelijk werkende organisatie voor psychosociale hulpverlening. Er wordt hulp geboden vanuit de locaties Goes (hoofdkantoor), Dordrecht, Woerden, Amersfoort, Zwolle, Lelystad, Neder-Betuwe en Rijssen (detachering). Bij De Vluchtheuvel werken zo'n 50 medewerkers (23 fte).

Hulpvragers kunnen een beroep op De Vluchtheuvel doen voor onder meer: identiteitsproblemen, psychische problemen, rouwverwerking, eenzaamheid, seksuele problemen, problemen tussen ouders en kinderen, huwelijks- en familieproblemen, depressieve klachten, burn-out en angstklachten. De Vluchtheuvel biedt hulp door middel van individuele gesprekken, echtpaar- of gezinsgesprekken. Ook is er groepswork voor hulpvragen rond seksverslaving of identiteit. De Vluchtheuvel biedt ook preventie en toerusting, zoals huwelijks-toerusting of opvoedingscursussen. Er wordt toerusting verzorgd op scholen, in kerken, voor vrijwilligersgroepen of diaconale hulpdiensten. Daarnaast biedt De Vluchtheuvel schoolmaatschappelijk werk op zo'n 60 scholen of schoollocaties. Op het CBGG werken negen personen namens De Vluchtheuvel.

Met welk doel en door wie is De Vluchtheuvel opgericht?

'De Vluchtheuvel is zo'n veertig jaar geleden opgericht voor de opvang van jongeren. Dit was op het verzoek van het toen nog bestaande deputaatschap Jeugdzorg. Door een actie van de Jeugdbond is het benodigde startkapitaal bijeengebracht. Er werd een locatie gevonden in Nunspeet,

de Berenbos. Hier is drie jaar lang hulp verleend aan jongeren die (tijdelijk) niet thuis konden wonen. Uiteindelijk is de hulpverlening veranderd en verbreed. Door middel van gastopvang is De Vluchtheuvel nog steeds volop actief op het onderdeel waarvoor we zijn opgericht!

De Vluchtheuvel is opgericht als instantie van de Gereformeerde Gemeenten. Inmiddels het blikveld verbreed?

'Onze achterban is breder dan alleen de Gereformeerde Gemeenten. Ongeveer een derde van onze cliënten komt uit aanverwante kerkverbanden. Onze blik is dus wel verbreed, maar De Vluchtheuvel is nog steeds een kerkelijke organisatie die uitgaat van de Gereformeerde Gemeenten. Pastoraat en hulpverlening zijn wel verschillende zaken, maar onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dat blijkt al in de evangelieën. Velen kwamen met hun ziekten, kwalen en tijdelijke noden tot de Heere Jezus en Hij genas hen allen. En na de uitstorting van de Heilige Geest werden door de apostelen diakenen aangesteld, die zich speciaal met zulke zaken binnen de gemeenten bezighielden.

Zo is het nog steeds. De kerken, en met name de Gereformeerde Gemeenten, onderhouden nauw contact met De Vluchtheuvel. Er zijn middelen beschikbaar gesteld voor preventie, visievorming en toerusting op het terrein van huwelijk, gezin en seksualiteit.

Verder heeft De Vluchtheuvel een overeenkomst met ongeveer 150 kerkenraden. Zij zien het belang van samenwerking met De Vluchtheuvel en bieden structurele finan-

ciële ondersteuning. Hierdoor wordt voor gemeenteleden een drempel verlaagd om bij ons hulp te vragen!

Op welke manier is De Vluchtheuvel dienstbaar aan het kerkelijk leven?

'De hulp die we bieden, is niet alleen kerkelijke hulpverlening, maar in de eerste plaats christelijke hulpverlening. Wat is het verschil tussen de hulp die een reguliere organisatie biedt en onze hulpverlening? Bij De Vluchtheuvel is het Woord van God de normerende basis. De zonde is de oorzaak van alle gebrokenheid. Maar de kern is toch, of er in de hulpverlening iets zichtbaar wordt van Hem Die naar deze wereld kwam, niet om gediend te worden, maar om te dienen en Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen!

Hoe lopen de communicatielijnen zowel met de gemeenten als met de classis, de Particuliere Synoden en de Generale Synode?

'Met zo'n 150 gemeenten uit de breedte van onze achterban is er een overeenkomst afgesloten. Met deze gemeenten zijn korte lijnen door middel van verslagen die zij halfjaarlijks ontvangen en de contacten die we met hen hebben. Daarnaast is er de Raad van Advies waarmee we drie keer per jaar vergaderen. De Raad van Advies is samengesteld uit twaalf afgevaardigden van de verschillende classes. Ook op de Generale Synode komt ons werk ter sprake. Onze directeur-bestuurder H. van Groningen neemt deel aan deze vergaderingen!

Welke functie vervult u zelf, en sinds wanneer?

'Sinds september 2018 mag ik de rol van teammanager vervullen. Begin dit jaar is daar de rol van coach bijgekomen!

www.stichtingdevluchtheuvel.nl

Dit is het zevende artikel in een serie van acht over de werkers op het Centraal Bureau Gereformeerde Gemeenten te Woerden. Volgende week het laatste deel.

Eelco Weerheim

Martineke Evers

Johanna Velthuisen

Sofieke van Olst

Hennie Zwaneburg

Coby de Jong

Joris ten Voorde

Joke Zwerus

Bernadette van Dam

Boekennieuws

Opstellen over de christelijke opvoeding

"Opstellen over de christelijke opvoeding", B. Florijn; uitg. Ados, Staphorst; 563 blz.; € 34,95.

Voor me ligt het opvoedkundeboek van B. Florijn, dat al te lang op bespreking wacht. Het maakte op mij niet alleen indruk door zijn omvang, maar onuitwisbaar zijn in mijn geheugen veel zaken gegrift die in deze opstellen aan de orde komen. Het gaat over lezingen die deze oud-Driestardocent heeft gehouden, waarin veel terug te vinden is van de lessen die hij gaf. Ik heb er onder mogen zitten en hij wist de leerstof zo prikkelend te brengen dat je veel ervan nooit vergeet. Vaak vonden we als leerlingen dat hij de zaken wat overtrok, maar wie hem daarop aansprak, antwoordde hij: 'Anders luisteren ze niet'. Hij had niet alleen de gave van het woord, maar wist ook zo te onderwijzen dat je er veel van meenam. Als u nu geprikkeld bent om te weten wát, dan zou ik zeggen: Koop dit boek!

Maar laat ik iets meer zeggen over de inhoud. Het is een boek vol vragen zonder vraagtekens. Het zijn kennelijk retorische vragen, die Florijn gebruikte om de spanning er bij de hoorders of lezers in te houden, bedoeld om aan het denken te zetten. Hij schrijft in het licht van de eeuwigheid, ja als voor Gods aangezicht en met gedachten aan de Godsontmoeting die ons allen wacht. Er ligt dus een diepe ernst in zijn schrijven, met aandacht voor de noodzaak van de wedergeboorte. In een algemeen gedeelte spreekt Florijn over de mogelijkheden en onmogelijkheden die we in de opvoeding krijgen; het doel van de opvoeding en de eigenschappen van de opvoeders en het kind, 'het geleende pand', zoals hij het noemt. Vervolgens handelt hij over het huwelijk en het gezin en dus ook over liefde en trouw, de verschillende structuren van het gezin en over verschillende relaties. Wat is een wezenlijke ontmoeting?

De levensgang van de mens, van het kind-zijn tot de ouderdom, krijgt in een volgend hoofdstuk aandacht. Daar zegt hij onder andere dat opvoeders zich vaak niet meer kunnen lenen als wrijfpaal omdat ze niet meer staan voor hun principes (NB!).

De auteur is op hoge leeftijd overleden, maar in dit boek spreekt hij nog nadat hij gestorven is. De ruimte die ik hier heb, laat niet toe meer te verhalen van de boeiende inhoud. Ik zou zeggen: Tolle lege, neem en lees! Van harte hoop ik dat er velen zijn die naar hem luisteren willen en - wat het belangrijkste is - die er een zegen door krijgen voor het mooie en moeilijke werk van de opvoeding.

ds. C.J. Meeuse, Arnhem

Boekaankondiging

"Voor jou geschreven", ds. D.W. Tuinier; uitg. Den Hertog; 112 blz.; € 9,90.

Aan de hand van herkenbare dingen uit het kinderleven, zoals op straat spelen, knecht van de juf zijn en zingen, komt een stukje van de Bijbel aan de orde. Voor kinderen vanaf 7 jaar.

"De geloofsverwachting van de Kerk des Heeren", ds. G. Beens; uitg. De Schatkamer; 43 blz.; € 3,95.

Twee preken uitgegeven naar aanleiding van de coronacrisis. De eerste preek heeft als thema: "Een ellendig en arm volk", de tweede: "De geloofsverwachting van de Kerk des Heeren".

"De rode vaars", ds. A.H. Verhoef; uitg. De Schatkamer; 23 blz.; € 2,95. Het zesde deel uit de Eskol-reeks bevat een preek over Numeri 19:1 en 2.

"U bent mijn schuilplaats", C.H. Spurgeon; uitg. De Banier; 365 blz.; € 19,95.

Bijbels dagboek samengesteld aan de hand van het boek 'De Psalmen Davids' van Spurgeon. Hij geeft per psalmvers een korte verklaring met lessen voor het geestelijke leven en voor het leven van elke dag.

"Woorden voor elke dag", Augustinus Brevier; uitg. De Banier; 365 blz.; € 16,95.

Dagboekje met teksten uit twee van Augustinus' belangrijkste werken: Confessiones (Belijdenissen) en De Civitate Dei (De Stad van God). De dagteksten willen de lezer aanzetten tot meditatie en reflectie.

"Zoom out", Ben de Raaf; uitg. De Banier; 364 blz.; € 15,95.

Vervolg op het eerder verschenen dagboek "Zoom in". Per maand wordt ingezoomd op een bepaald Bijbelgedeelte. Geschreven voor jongeren vanaf 14 jaar. Een ervaren verteller, politieagent en ouderling, legt met bewogenheid Gods Woord aan het hart van onze jongeren. Een eerlijke boodschap, direct gericht op hun hart.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Corsica (South Dakota, VS),
ds. A.H. Verhoef te St. Catharines
(Ontario, Canada);
Te Hoofddorp en Poederloijen,
ds. J. de Kok te Westkapelle;
Te Sint Annaland,
ds. A.P. Baaijens te Aagtekerke;
Te Tholen,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;

Te Zoetermeer,
ds. M.H. Schot te Hendrik-Ido-Ambacht.

Bedankt:

Voor Uddel,
ds. D. de Wit te Borssele.

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 215, gemeente Leiderdorp:
Het mobiele telefoonnummer van koster B.
van Iterson is veranderd in 06-10310926.

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

blz. 48:

Het adres van de familie ds. A. Vermeij
wijzigt per 1 december.
Het nieuwe tijdelijke adres is:
Ds. A. Vermeij,
Stakenbergweg 62-12,
8075 RA Elspeet.
Het vaste telefoonnummer vervalt, dit wordt
gewijzigd in: 06-41091338.

Berichten

ZENDINGSVOND VOOR VROUWEN(VERENIGINGEN)

Op dinsdagavond 1 december organiseren
ZGG, VBGG en vrouwenvereniging Tryfena
in Tricht-Geldermalsen een landelijke vrou-

wen(verenigings)avond. Zendingswerkers
Hanneke Boer en Aline van de Maat houden
een lezing rond het thema 'Leven in een an-
dere taal'.
Nu ze twee jaar hebben gewoond in Cam-

bodja c.q. Ecuador kunnen ze veel ervaringen
delen. Via een uitzending (alleen audio of
video) kunnen alle vrouwen(verenigingen) in
het land de avond bijwonen. Meer informa-
tie: www.zgg.nl/activiteiten

Kerkdiensten

**Deze kerkdiensten zijn fysiek alleen
toegankelijk voor eigen gemeenteleden onder
de geldende maatregelen**

ZONDAG 29 NOVEMBER 2020

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens;
Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst
15.30 uur ds. A.T. Huijser; Alblasserdam 9.30
en 14.00 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Alphen
a/d Rijn 19.00 uur ds. M.H. Schot; Amersfoort
9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam
10.00 en 16.30 uur stud. M. Boersma; Apeldoorn
10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser;
Arnhem 10.00 uur ds. J. IJsselstein en 19.00 uur
ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 10.00 uur ds.
W. Silfhout en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg;
Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J.
Boudewijn; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. F.
Mulder; Berkenwoude 19.00 uur ds. H. Brons;
Bodegraven 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Borssele

9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.00 en
16.30 uur ds. J.J. Tanis; Capelle a/d IJssel-Middel-
watering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure;
Capelle a/d IJssel-West 16.00 uur ds. A.B. van
der Heiden; Delft 10.00 uur ds. G. Clements; Den
Haag-Scheveningen 17.00 uur ds. G. Clements;
Dordrecht 10.00 en 16.30 uur ds. W.A. Zondag;
Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven
15.30 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30
uur ds. G. van Manen; Emmeloord 18.00 uur ds.
J. van Laar; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G.
Heijkamp; Enter 14.30 uur ds. S.W. Janse; Ge-
nemuiden 9.30 en 15.00 (H.D.) en 19.00 uur ds.
A. Schot; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L.
Blok; Goudswaard 10.00 uur ds. H.J. Agteresch
en 18.00 uur ds. W. Silfhout; 's-Gravenpolder
09.30 uur ds. P.C. Vlot; 's-Gravenzande 16.00 uur
ds. G.W.S. Mulder; Haamstede 18.00 uur ds. S.
Maljaars; Hendrik-Ido-Ambacht 9.30 en 12.30
(H.D.) en 15.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Herkin-

gen 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Hilversum
16.00 uur ds. H. van der Heiden; Hoofddorp 9.30
en 15.30 uur stud. P.J. de Raaf; Houten 10.00 en
18.30 uur stud. L. van der Kuijl; Kampen 9.00 en
11.00 uur ds. D.W. Tuinier en 15.30 uur ds. J. IJssel-
stein; Kapelle-Biezelinge 16.30 uur (H.D.) ds. C.G.
Vreugdenhil; Katwijk aan Zee 18.00 uur stud. P.J.
de Raaf; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van
Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds.
G. Beens; Kortgene 16.00 uur ds. C.J. Meeuse;
Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van
Ruitenburg; Kruijningen 9.30 en 18.00 uur ds.
M. Karens; Leerdam 10.00 en 18.30 uur ds. J.
Schipper; Leiderdorp 10.00 uur ds. G.W.S. Mul-
der en 19.00 uur ds. W. Harinck; Lelystad 16.00
uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur
ds. J.J. van Ekeveld; Marknesse 9.30 en 15.30
uur ds. J.B. Huisman; Meeuwen 14.30 uur ds. W.
Mouw; Melissant 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw
Amerongen; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30

uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelharnis 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Mijdrecht 15.30 uur stud. M.G. van Middendorp; Moerkapelle 9.30 uur (H.D.) ds. A.B. van der Heiden en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Naaldwijk 19.00 uur ds. A. Verschuure; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 9.30 uur (H.D.) en 18.30 uur ds. A.A. Brugge en 14.00 uur stud. J. Beens; Nieuwer ter Aa 10.00 en 19.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Nieuwerkerk 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; Nieuwe-Tonge 10.00 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Nisse 14.30 uur ds. D. de Wit; Nunspeet 15.30 uur stud. L. van der Kuijl; Oostburg 16.30 uur ds. C. Harinck; Oosterend 10.00 uur (afscheidsdienst) ds. A. Vermeij; Oosterland 14.30 uur ds. G. Pater en 18.30 uur ds. H.J. Agteresch; Oostkapelle 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. S. Maljaars; Oostvoorne 10.00 uur ds. G. Hoogerland; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oude-Tonge 15.30 uur ds. M. Blok; Poederroijen 14.30 uur ds. E. Bakker; Poortugaal 15.30 uur ds. F. Mulder; Puttershoek 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur ds. W.A. Zondag; Rijssen-Noord 09.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 14.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 9.30 en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. G.J. Baan; Rotterdam-Centrum 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-IJsselmonde 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 9.00 en 11.15 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. B.J. van Boven; Sint Annaland 14.30 uur (H.D.) ds. K. Boeder; Sliedrecht 9.00 en 11.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 16.00 uur ds. B. Labee; Sprang-Capelle 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. J. van Laar; Tholen 10.00

en 18.30 uur ds. J.W. Verweij; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 en 14.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 18.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur (H.D.) ds. J.B. Zippro; Waarde 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. W. Mouw; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Westzaan 19.00 uur stud. M. Boersma; Woerden 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Wolphaartsdijk 9.30 uur en 18.00 uur stud. J. Beens en 14.00 uur ds. A.A. Brugge; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. W. Visscher; Zoetermeer 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Zwijndrecht 9.30 en 15.00 en 18.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 19.00 uur ds. J.B. Huisman.

DINSDAG 1 DECEMBER 2020

Ede 19.30 uur ds. M. Joosse; Moerkapelle 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. G.J. van Aalst.

WOENSDAG 2 DECEMBER 2020

Aagtekerke 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 19.30 uur ds. A. Schreuder; Groningen 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Klaaswaal 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Kortgene 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer;

Leerdam 19.30 uur ds. K. Boeder; Mijdrecht 19.30 uur ds. G. van Manen; Nijkerk 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. C. Hogchem; Poortugaal 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Soest 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; Spijkenisse 19.45 uur ds. W. Visscher; Stolwijk 19.30 uur ds. L. Blok; Veenendaal 19.30 uur ds. B. Labee; Waardenburg 19.30 uur ds. F. Mulder.

DONDERDAG 3 DECEMBER 2020

Alblasserdam 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. A. Verschuure; Hendrik-Ido-Ambacht 19.30 uur (voor de zending) ds. G.W.S. Mulder; Hoofddorp 19.45 uur ds. A. Schot; Sprang-Capelle 19.30 uur (voor de zending) ds. S. Maljaars.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 29 NOVEMBER 2020

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.00 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur evang. S. de Visser en 16.00 uur ds. D.W. Tuinier; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

HARKES
Begravenissen

Voorofscheweg 15a
2771 MA Boskoop
harkesbegravenissen.nl
0172 - 21 21 22

**WIJ VERZORGEN ALLEEN
BEGRAVENISSEN**

Advertenties

O, hoe groot is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen, die U vrezen; dat Gij gewrocht hebt voor degenen, die op U betrouwen, in de tegenwoordigheid der mensenkinderen!

Psalm 31: 20

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Zeist deelt mee dat de HEERE tot Zich heeft genomen

Marinus Verweij

op de leeftijd van 72 jaar.

Tot op het moment van het overlijden heeft hij ruim 36 jaar de gemeente getrouw mogen dienen in het ambt, eerst 1 jaar als diaken, daarna als ouderling. Hij sprak vaak klein van zichzelf, maar groot van de HEERE Die hem zo lief was geworden. Zijn liefdedienst heeft hij mogen aanprijzen bij jongeren en ouderen. De eeuwigheid zal de vrucht daarvan openbaren.

We wensen zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen Gods nabijheid en vertroosting toe. Het is onze wens en bede dat deze roepstem tot een zegen mag zijn of worden voor de familie en voor de gemeente.

Namens de kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente te Zeist, H.J. van der Poel, preses
A.G. Blonk, scriba

Zeist, 15 november 2020

Voor Top Onions B.V. te 's-Gravenpolder is Green Career Consult op zoek, naar mensen die invulling wensen te geven aan de volgende vacatures:

- **Chef Inpak (HBO)**
- **Mechanisch Monteur (MBO)**
- **Inpak Operator (MBO)**
- **Heftruckchauffeur (MBO)**
- **Commercieel Medewerker (HBO)**
- **Inkoper (HBO)**
- **Sales Support Medewerker (MBO)**
- **Administratief Productie-medewerker (MBO)**

Ben jij die gedreven en flexibel ingestelde persoon met passie voor zijn werk? Pak dan deze kans!

Voor meer informatie - waaronder de volledige vacaturetekst - kunt u contact nemen met:

Bart van Eikema Hommes,
senior consultant agribusiness -
Green Career Consult. Mailadres:
bart.hommes@greencareerconsult.nl
Telefoonnummer: 06-53159483

Aloë Vera pakket van Neolife: **Aloë Vera Gel** - jeuk, wondjes, koortslip, kloven.
Hand&Body Lotion - droge handen, droge huid. Komme 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

Bekijk het functieprofiel op rehobothsch.nl/vacatures

talentvolle teamleider

4-5 dagen per week

Wil(t) u/jij een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van leerkrachten en kinderen? Wij zoeken een **betrokken en koersvaste teamleider** voor de versterking van ons managementteam.

U/jij bent de verbindende schakel in uw/je team en stimuleert collega's in hun ontwikkeling. Samen met de collega's zorgt(t) u/jij voor een veilige en uitdagende leeromgeving voor de kinderen.

Iets voor u/jou?

Bel voor meer informatie met onze directeur dhr. B. Paanstra, 06-21390433. Uw/je sollicitatiebrief stuur(t) u/je naar bpaanstra@rehobothsch.nl.

De Rehobothschool Kootwijkerbroek is een school op reformatorische grondslag. De school werkt op basis van Gods Woord in een veilige omgeving aan de persoonlijke en cognitieve ontwikkeling van de kinderen.

rehobothsch.nl

Zojuist verschenen! - Bijbels dagboek

14e
jaargang

Bij het geopende Woord

Bij het geopende Woord is een Bijbels dagboek geschreven door diverse predikanten uit de Gereformeerde Gemeenten.

Alle scribenten behandelen per maand een onderwerp, zoals: Gelijkenissen, Psalmen, Hooglied, Onésimus, Lukas enzovoort.

Achterin het dagboek zijn bijdragen opgenomen voor de feestdagen van wijlen ds. J. van Haaren.

Aan dit dagboek werkten mee:

ds. G.J. van Aalst, ds. M.T. Al-Chalabi, ds. J.M.D. de Heer, ds. J.B. Huisman, ds. M. Karens, ds. J. de Kok, ds. J. van Laar, ds. F. Mulder, ds. J. Schipper, ds. A. Schreuder, ds. J.W. Verweij en ds. D. de Wit.

Een dagboek voor het hele gezin!

Geb.
378 blz.
14,90

Welkom in onze winkel,
of bezoek onze webshop gebrkoster.nl

Gebr. Koster
Nairacstraat 17, Barneveld
tel. 0342 - 41 69 86

groei
door eerlijke
communicatie

- interim management
- persoonlijke coaching
- bemiddeling & advies
- organisatiecoaching
- onderwijsontwikkeling

Sjaak van
Wijngaarden MOC

We gaan gefundeerde kritiek niet uit de weg en vermijden scherpe vragen niet. En met die aanpak hebben wij al velen kunnen helpen.

J&S is er ook voor jongerenhulp, (kerkelijke) vertrouwenszaken en gezinsproblematiek

J&S
coaching en
consultancy

zeer ervaren
en erkende,
universitair
geschoolde
professionals

tel. (085) 040 65 62 jscoachingconsultancy.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

 **begrafenisverzorging
Den Hollander**

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

Mozartlaan 13
3131ES Vlaardingen
010 - 460 05 09
info@tdenh.nl
www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Nieuwe vloer nodig?
Blijf gewoon veilig thuis, wij komen graag onze prachtige collectie laten zien.
De Vloerenkoning.nl 06-19557166

**EEN KIJKJE IN DE 'KEUKEN'
VAN DE PREDIKANT**

Nieuw! In het boek 'Preken is een liefdedienst' vertellen 15 predikanten over de weg naar het predikambt, de voorbereiding op de preek, toeleven naar de zondag en tal van andere aspecten van de prediking, zoals exegese, contact met de hoorders en de tale Kanaäns. Aan het woord komen o.a. de predikanten: J. Belder, C.P. de Boer, J.M.D. de Heer, A.T. Huijser, J. Joppe, G. Kater, A. Kort en J. Schipper.

Het boek telt 304 pagina's en is verkrijgbaar voor **€ 19,95**

Bestellen: belzen@filtnet.nl/
06-39123940 of 06-24128289

*Begrafenisonderneming
de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begrafenisondernemingdejongh.nl
www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Vacature koster GG Rijssen - Noord

In verband met de pensionering van de huidige koster, is de Gereformeerde Gemeente van Rijssen - Noord op zoek naar een koster. Het dienstverband gaat in per D.V. 1 september 2021 met een inwerk- en proefperiode van 3 maanden.

Gedreven Koster (fulltime)

De Gereformeerde Gemeente van Rijssen - Noord heeft ongeveer 2300 leden en doopleden en kent een rijk verenigingsleven.

Werkzaamheden

- Zorg dragen voor de goede gang van zaken rondom alle erediensten;
- Het in gereedheid brengen van het kerkgebouw of zaalruimten voor kerkelijke activiteiten;
- Eerst verantwoordelijke voor het dagelijks beheer van het kerkgebouw;
- Zorg dragen voor onderhoud en schoonmaak van gebouwen, eigen terreinen en installaties.

Wij zoeken een persoon die

- belijdend lid is van de Gereformeerde Gemeenten en zich in verbondenheid dienstbaar wil inzetten voor het gemeentelieven;
- liefde voor het kerkenwerk heeft;
- een levensstijl heeft, die onbesproken is;
- representatief, gastvrij, integer en behulpzaam is;
- handig is in het verrichten van kleine onderhoudswerkzaamheden en het omgaan met technische installaties;
- beschikt over goede sociale en communicatieve vaardigheden;
- stabiel, flexibel, zelfstandig en stressbestendig is;
- goed kan plannen, organiseren;
- bij voorkeur in bezit is van een EHBO-diploma en BHV-certificaat of bereid is een dergelijke opleiding te volgen;
- bereid is een assessment te ondergaan.

Wat wij bieden

- een afwisselende en boeiende functie;
- een fulltime dienstverband;
- dienstwoning is beschikbaar;
- een salaris dat in overeenstemming is met de inhoud van de functie (conform de richtlijnen van het Kerkelijk Bureau GG).

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met dhr. J.G. Baan, 0548-520689/0630641508 of j.g.baan@kliksafe.nl.

Sollicitaties met motivatiebrief en CV kunt u tot uiterlijk D.V. 31 december versturen naar de scriba, Dhr. H. Baan, Pastoor Petersstraat 51, 7462 MX Rijssen, email: scriba@gergemrijssennoord.nl.

Dubbeldik winternummer!

terdege
"Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE."
18 december 2020 • Nr. 173 • € 4,50

Lees nu ons mooie, dubbeldikke winternummer!
Voor slechts 7,25 ontvangt u 'm thuis.
Incl. sfeervolle kalender én kindermagazine Kits.
Bestel vóór 9 december, dan betaalt u geen verzendkosten!

terdege.nl/saambinder 055-5390300 scan de code

Julia's
baby- en kinderkleding

Maat 92 - 176
30%* Korting
zowel online als in de winkel

*Uitgezonderd beenmode en accessoires
www.juliaskleding.nl

Voor elk gezin 'Onderzoekt de gelijkenissen', kijk-, lees- en puzzelboek:
www.ramshoorn.nl

**MOOIE COLLECTIE ORGELS VAN DIVERSE MERKEN
RUIME ERVARING IN ZAAL- EN KERKORGELS**

VERTROUWDE KLANKEN...

Stolk Orgels

NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL VRIJHEIDSLAAN 55 2912 EA NIEUWERKERK A/D IJSSEL	KRABBENDIJK OOSTPOLDERWEG 15 4413 NN KRABBENDIJK

TEL. 0180 315652 | WWW.STOLKORGELS.NL

**ROEMEENSE PANFLUITEN,
BLOKFLUITEN, MUZIEKSTAN-
DAARDS EN NOG VEEL MEER!**

R. Mulder - Staphorst
06-12610628 of 0522-474256
www.muldermuziekinstrumenten.nl

**Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl**

**DE DUITSCERS KENNEN
HUN 'EIGEN' HEIDEL-
BERGER NIET MEER.**

Helpt u mee om dit boekje terug te geven aan het Duitse volk?

Zie onze website www.svvhed.org voor informatie.
Voor giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

STICHTING VRIENDEN VAN
HEIDELBERG & DORDRECHT

HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China

**Videolessen;
een antwoord
in tijden
van lockdown**

Maak uw gift over op
NL56 RABO 0347 3760 29
t.n.v. Hudson Taylor/SBHC
te Dordrecht.

Open digitale
wegen voor
toerusting
Kosten per
video €1.300,-

Handen vouwen, Toerusting bieden en Steun geven! Of doneer via: www.hudson-taylor.nl

**STEUNEN WAAR
HET NODIG IS**

Vast gelopen of hulp nodig? Worden de zorgen te groot of het verdriet te zwaar? Bloei Psychosociale Hulpverlening biedt hulp wanneer het even niet meer gaat en staat open voor iedereen die ondersteuning, advies of begeleiding wenst.

Ik bied begeleiding aan kinderen, jongeren en volwassenen. In de ondersteuning richt ik mij o.a. op:

- Familie/relatieproblemen
- Persoonlijke problemen
- Rouw en verlies

Kijk voor het uitgebreide aanbod op www.bloeihulpverlening.nl of bel naar 06-36462176 en maak vrijblijvend een gratis kennismakingsgesprek.

Dorathé van Leeuwen
Haydnstraat 19
3906CS Veenendaal

Reformatorische woonzorglocatie in Barneveld voor mensen met dementie of een lichamelijke beperking

Vertrouwd en verzorgd wonen

Heeft u belangstelling?

T 06 30 91 48 53
E info@vellerveste.nl
W vellerveste.nl

Vellerveste is onderdeel van Lelie zorggroep

Zorggeschikte appartementen in Uddel

In Uddel komen 30 nieuwe zorggeschikte appartementen nabij winkels en kerken. Eigentijds, energiezuinig ontwerp met een gemeenschappelijke ontmoetingsruimte.

Bel met Gertrude op **06 30 07 01 88** of kijk op www.wilhelminahofuddel.nl

WILHELMINAHOF

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

PROFIJT ISOLATIE

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie www.profijtisolatie.nl

Laatste preken v JC Philpot 1-2 à €12,50
William Gadsby 1-3 à €12,50
Preken van John Kershaw 1+2 à €32,50
En meer! hetbraambos.nl 078-6933783

Predikanten Cuba smeken om een Bijbelverklaring!

• CALVIJN
• LUTHER
• HENRY
... en meer!

Ik had bijna geen enkel boek. We zijn verbaasd over wat we allemaal leren uit deze verklaringen.

SEZ
Spaanse Evangelische Zending

Meer info?
www.sez.st/najaarsactie

Geef nu o.v.v. 'Najaarsactie' op
NL65 RABO 0301 9573 63

BBV Barneveldse Begravenis Vereniging

voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begravenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12
www.barneveldsebegravenisvereniging.nl

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van
**Johannus
Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur**
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavar)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

ook voor akoestische vraagstukken

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Buroinfra
INGENIEURSBUREAU CIVIELE TECHNIEK

Wij zijn op zoek naar een:

Tekenaar/toezichthouder

Inhoud van de functie:
Gevarieerde werkzaamheden, zowel binnen als buiten | Opstellen van tekeningen | Toezicht houden op de uitvoering van projecten

Functie-eisen:
MBO/HBO Civiele Techniek | Schoolverlater of met (enkele jaren) werkervaring | Kan werken met MicroStation en/of AutoCAD, Civil 3D | Is nauwkeurig en heeft goede contactuele eigenschappen

Meer informatie over deze functie is op te vragen bij dhr. F.J. Bart

Sollicitaties uiterlijk 11 december 2020 sturen naar:
Buroinfra B.V., t.a.v. dhr. F.J. Bart | Smithweg 1.05, 4462 HC Goes
Of per e-mail naar: info@buroinfra.nl | Tel. 06-43833684

HANDHYGIËNE IS BLIJVEND BELANGRIJK!

Vloerstickers, handgel, dispensers en zuilen
Vandaag besteld = morgen in huis

Desinfectiezuil

- zeer degelijk
- incl. dispenser
- incl. handgel
- op voorraad(!)

CORONASTICKERS.NU

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers
ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan
Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika
Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

ELSKE WAARHEEN?

VADER HAD OP OUDEJAARSVOND
GEZEGD: 'ELSKE, JE MOET EENS NAAR
DE DOKTER GAAN'.

Maar Elske had erom gelachen: 'Als je niks mankeert, ga je toch niet naar een dokter'. En Marja had gezegd: 'Niet zo overbezorgd zijn, Willem. Dat is nergens goed voor. Iedereen is weleens moe. Elske heeft een moeilijke leeftijd'. En daarmee was vader gerustgesteld.

De boosheid in Elskes hart verdwijnt. Er blijft een neerslachtig gevoel over. Ze voelt zich zo verschrikkelijk eenzaam. En maakte ze zich eerst geen zorgen dat ze zich zo gauw moe voelde en vaak zo wit zag, nu denkt ze weleens: Stel je voor dat ik iets ergs mankeer.

Een broertje van een meisje uit haar klas had een bloedziekte en in de kerstvakantie was hij gestorven. Allemaal waren ze er van onder de indruk, want Ciska had veel over haar broertje verteld. Hij was ook altijd moe, zag ook altijd wit, en... 't was steeds erger geworden. Als zij ook eens zo'n ziekte heeft? Hè, ze krijgt het er warm van. Ziek zijn is erg, maar aan sterven moet ze helemaal niet denken. Nee hoor, ze wil niet ziek zijn. Marja zei dat ze een moeilijke leeftijd heeft. Daar zal het wel aan liggen.

Elske staat op. Ze gaat toch maar huiswerk maken. Ja hoor, ze moet flinker worden, want ze is niet ziek. Het komt gewoon door al het gepieker. Ze gaat eerst Nederlands maken, dat vindt ze het leukste vak.

Elske probeert flink te zijn, maar hoe ze ook haar best doet, de vermoeidheid verdwijnt niet. En het neerslachtige gevoel ook niet. De post stopt ze in een laatje, die wil ze voorlopig niet meer zien. Daar wordt ze alleen maar akelig van. Ze wil proberen vrolijk te gaan doen. Dat kan ze het beste als ze niet meer terugdenkt aan hoe alles geweest is. Dat wil ze vergeten, alleen maar vergeten!

Verwachten

Aanstaande zondag is de eerste adventzondag. Advent bevat de vier zondagen die voorafgaan aan het Kerstfeest.

In de preken gaat het over teksten die te maken hebben met de komst van de Heere Jezus. Advent betekent namelijk 'komst'. Het Oude Testament staat vol van deze verwachting.

Het zal voor jou niet moeilijk zijn om vanuit de Bijbel allerlei teksten op te schrijven die met advent te maken hebben. Nadat God alles zeer goed gemaakt had, heeft de mens er een puinhoop van gemaakt. De mens koos er voor om zijn leven zonder God verder te leven. Maar wonderlijk, voordat de mens uit het paradijs werd gezet, gaf de Heere een woord van verwachting. Er komt er Eén Die de sterker zou zijn dan de zonde-macht. Dan satans macht. Dan de kracht van de dood. De Messias zou komen (Gen. 3:15).

Het Joodse volk leefde in die verwachting. Eva zag het zo toen Kaïn geboren werd (Gen. 4:1). Lamech had die verwachting toen Noach geboren werd (Gen. 5:29). Abraham kende dit verlangen (Joh. 8:56). En wat te denken van alles wat door de profeten is opgeschreven? Deze verwachting, dit uitzien, dit verlangen is vervuld toen de Heere Jezus geboren werd.

Zo ziet ieder kind van God uit naar Zijn komst in het hart. Telkens weer. Maar er is een dieper verlangen, een rijkere verwachting. Jezus' komst op de laatste dag. Het einde, dat tegelijk het begin is. Het einde van deze wereld en het begin van de nieuwe hemel en aarde. Het begin van eeuwig zalig leven, dat het einde van het zondaarsleven is. Dat is een levende verwachting. Ze verwachten de stad die fundamenten heeft (Hebr. 11:10). Of zoals Petrus het heeft verwoord: 'Wij verwachten naar Zijn belofte, nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, waarop gerechtigheid woont (2 Petr. 3:13). Ken jij dit verwachten, wachten met verlangen?

*'Daarom verwachten wij
die grote dag met een groot
verlangen...'*

Guido de Brès (NGB, art. 37)

Ds. Labee over:

Macht van de duivel

De duivel is een gevallen engel en dus niet alwetend en alomtegenwoordig. Hoe kan het dan dat hij over de gehele wereld mensen verleidt tot zonde en van nature in ieders hart huist?

Wereld

'Ik zal niet meer veel met u spreken; want de overste dezer wereld komt, en heeft aan Mij niets,' zo lezen we in Johannes 14 vers 30. Het zijn de woorden van de Zaligmaker tot Zijn discipelen in de nacht waarin Hij verraden werd. Niemand minder dan de Heere Jezus Zelf spreekt over de duivel als de 'overste dezer wereld'. Satan komt dichterbij om door zijn instrumenten de Borg te vangen en doden maar Jezus is 'ongrijpbaar' voor hem. De kanttekening schrijft: 'satan zal door Mijn dood tot zijn voornemen niet komen, maar daarentegen al zijn macht verliezen' (kt. 64b). Maar ontzaglijke zaak,

de overste van deze wereld heeft wel 'vat' op Adamskinderen. In ons verbondshoofd Adam en in de eerste vrouw, Eva, hebben wij ons uitgeleverd aan de satan. We hebben hem op de troon gezet en buigen van nature onder zijn vreselijke heerschappij. Ten diepste zijn we bezet (bezeten!) met satansengelen. Legio (Luk. 8:30) woont niet zo ver bij ons vandaan... Wie is toch bij machte de doodstaat van het gevallen Adams geslacht te peilen?

De vraagsteller schreef dat het nauwelijks te begrijpen is dat de duivel kan inspelen op de 'zwakke plekken' van de mensen. Maar de hellevorst heeft ruim zesduizend jaar ervaring en is er wel achter gekomen dat we allemaal 'van dezelfde lap zijn gescheurd'. Zoals een hond instinctief 'weet' wie er bang voor hem is, zo intimideert satan mensen om te ontdekken hoe hij ze kan bespelen. Vanuit de Heilige Schrift weten we dat de macht van de duivel zeer groot is. Al is satans 'kop' vermorzeld op Golgotha, hij slaat nog geweldig met zijn 'staart'. Zoals hij eens de zwijnen - in de

geschiedenis van genoemde legio - leidde naar de afgrond, zo probeert hij de hele wereldbevolking van alle eeuwen en plaatsen te verleiden. Zijn werkwijze is onzichtbaar maar geraffineerd; als het gaat om zijn trouwe onderdanen maar ook als het gaat om de bruidsgemeente van de Koning der koningen. De apostel Paulus schrijft: 'Doet aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels' (Ef. 6:11). Soms is satan de briesende leeuw, die met grof geweld de gemeente zoekt te verslinden. We kunnen dan denken aan tijden van grote vervolgingen. Andere keren komt hij als een engel des lichts (2 Kor. 11:14). Hij heeft dan het Woord van God in zijn hand. Maar dan wel voor de helft, of uit het verband gerukt, zoals hij deed toen hij de Heere Jezus in de woestijn verzocht. Het is een buitengewoon gevaarlijke vijand, die onzichtbaar en niet altijd herkenbaar in zijn tactiek, de kinderen van God schade wil berokkenen. Hij wil de gemeente des Heeren verwoesten, het Woord - dat machtige zwaard des Geestes - aan de Kerk ontnemen en in het algemeen verwarring stichten en scheuring teweegbrengen.

Rusteloos zwerft hij over de aarde rond zoals we kunnen lezen in Lukas 12 en Job 1. Waar mogelijk strooit hij het zaad van het onkruid tussen de tarwe. Met leugens strijdt hij tegen de waarheid van God en met duisternis verdonkert hij het licht; de geest van mensen verwart hij met dwalingen, hij wekt haat op, vuurt twist en strijd aan en weet de ene broeder van de ander te vervreemden.

En tegelijk mag een ware pelgrim naar Sion weleens opzien naar de getrouwe Borg en Zaligmaker. Als dan het geloof in oefening is, mag weleens geloofd worden dat er op heel de wereld geen zandkorrel van satan is. Toen hij Job ging bestrijden, moest hij eerst toestemming krijgen. En om in de varkens te varen, moest hij eveneens toestemming vragen...

Wederkomst

Naarmate de dag van Christus tweede komst nadert, zal satan zich nog één keer met grote kracht verheffen. We lezen zo nadrukkelijk: 'Zijt nuchter en waakt; want uw tegenpartij, de duivel, gaat om als een briesende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden' (1 Petr. 5:8). Verstaan wij de tijd waarin wij leven? Wie heeft het voor het zeggen in ons leven?

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

